

11/23

Chefsekonomens översikt

Lasse Corin, Chefsekonom, Aktia Bank Abp

Aktia

Även om ekonomin går trögt, köper finländarna aktier och fonder som tidigare

Den ekonomiska osäkerheten, den höga inflationen och de stigande räntorna har inte dämpat finländarnas placeringsvilja. Historien har lärt oss att de bästa placeringarna görs i svåra tider, och lärdomen verkar ha gått hem.



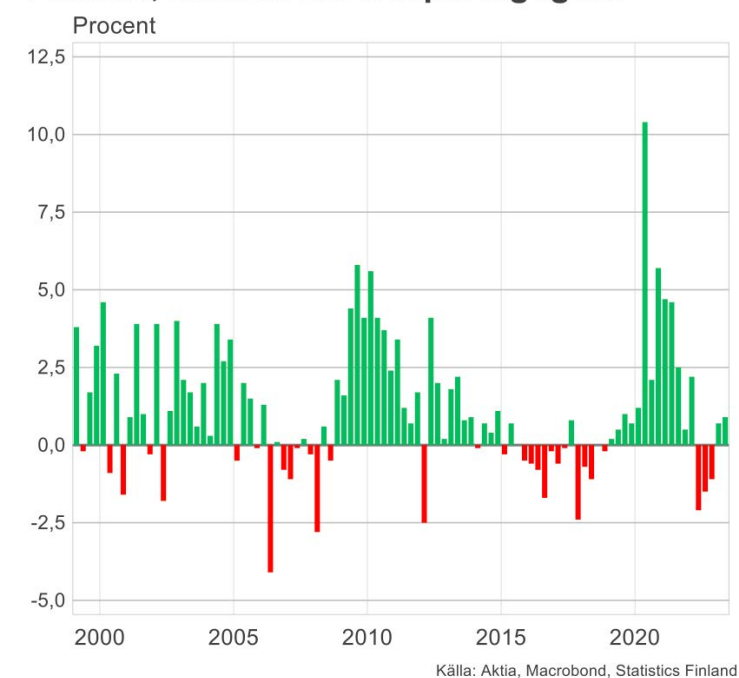
Trots den ekonomiska osäkerheten har de finländska hushållens placeringsvilja varit förvånansvärt hög i år. Hushållens sparkvot blev positiv 2023, medan den ännu 2022 var negativ. Placeringsfondernas och aktiernas popularitet har hållit i sig. Sedan 2010 har nettoteckningarna av fonder bara varit större en gång, och det var 2021. Även aktiesparkkonton öppnas fortfarande aktivt. Antalet insättningar har däremot börjat minska, men i jakt på bättre ränta övergår de i högre utsträckning till tidsbundna insättningar. Svagast är utvecklingen inom bostadsplaceringar, där antalet lån för nya placeringsbostäder har varit 30–40 procent mindre än året innan. Konsumenternas och beslutsfattarnas osäkerhet realiserar i realekonomin med fördröjning och därför förväntas den ekonomiska situationen försämrar ytterligare. Placering är dock långsiktig verksamhet, och man bör inte låta korta fluktuationer på marknaden påverka placeringsplanen.

Den ekonomiska osäkerheten ökar viljan att spara

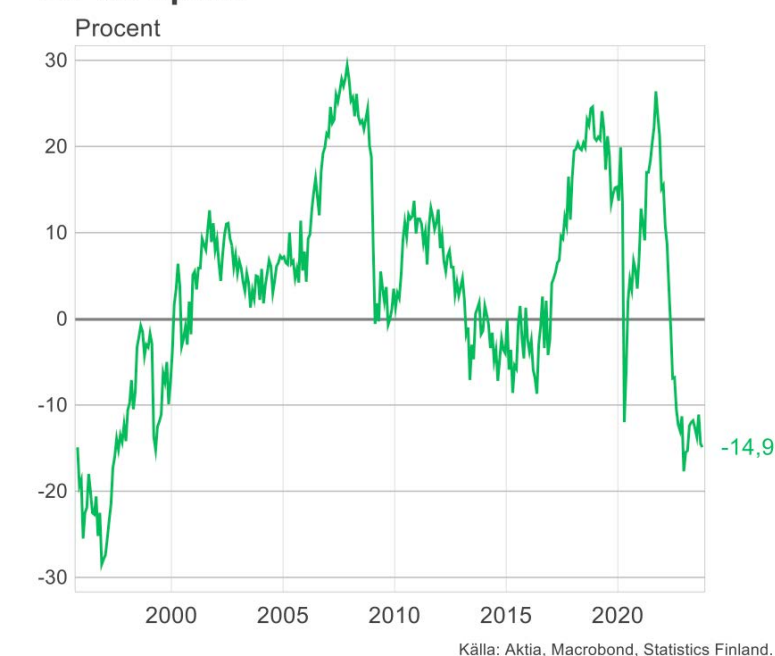
Även om bilden av Finlands ekonomi är svag, har hushållens sparkvot blivit positiv. Hushållssektorn konsumerar alltså mindre än den tjänar. Skillnaderna mellan hushållen i Finland är enorma, och för vissa är det lättare att spara. Det är naturligt att hushållen sparar mer när den ekonomiska osäkerheten är stor. Så var fallet under bankkrisen på 1990-talet, finanskrisen 2008 och coronakrisen.

Nu har det exceptionella varit den snabba prisuppgången som försvagar sparmöjligheterna. Löntagarnas köpkraft har försämrats kraftigt i takt med att inflationen tilltagit, och det tar antagligen några år innan den återgår till 2021 års toppnivå. Därför är den positiva sparkvoten en bra sak. Vändningen beror på både ökade inkomster och en långsammare konsumtionstillväxt.

Finland, hushållens besparingsgrad

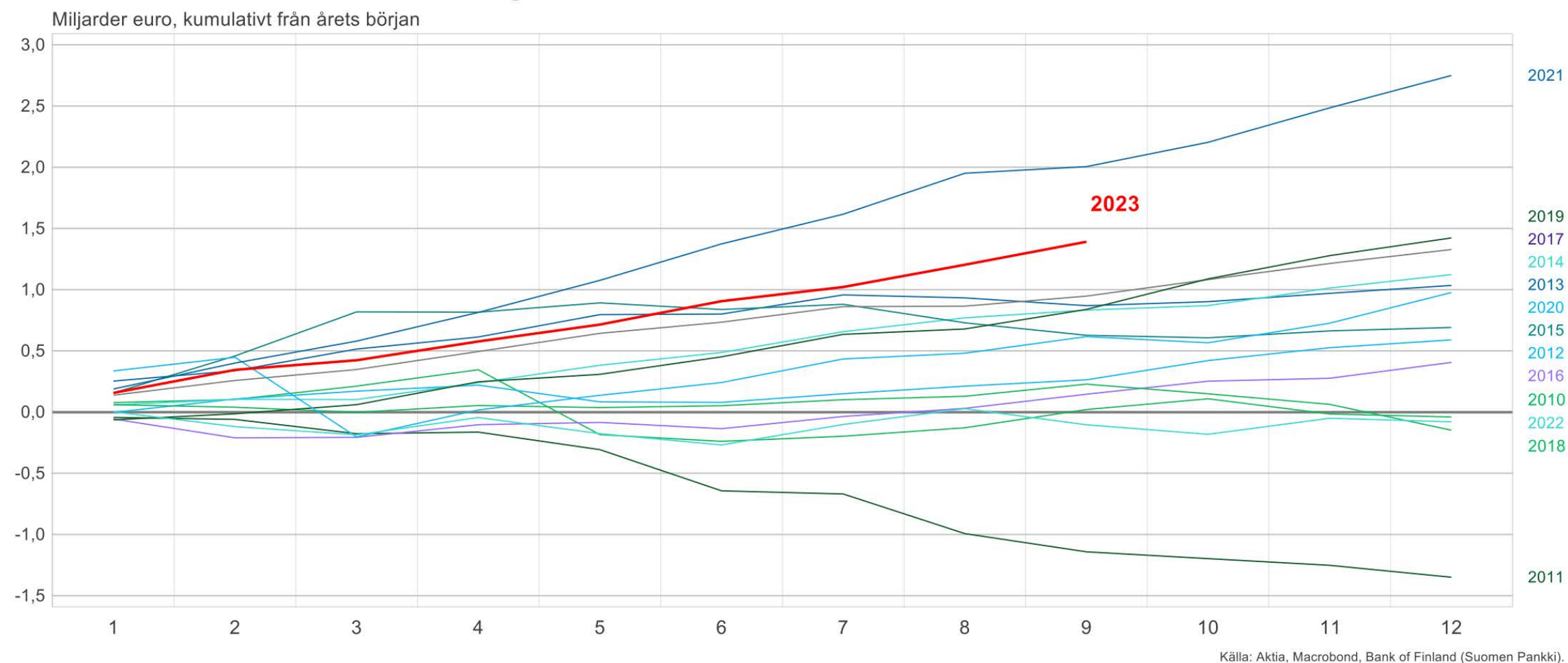


Konsumentförtroende, fördelaktig tidpunkt för att spara



Placeringsfondernas och aktiernas popularitet har hållit i sig. Sedan 2010 har nettoteckningarna av fonder bara varit större en gång, och det var 2021.

Hushållens kumulativa nettoteckningar i fonder



Åtgång på fondplaceringar trots osäkerhet

Trots den ekonomiska osäkerheten har hushållen fortsatt att placera i fonder exceptionellt livligt under hela 2023. Enligt statistik från Finlands Bank har hushållens nettoplaceringar (skillnaden mellan nya placeringar och inlösen) varit posi-

va under årets alla månader. Under samma jämförelseperiod har fler nettoteckningar endast gjorts 2021, då också stämningen på placeringsmarknaden var betydligt positivare. Intresset för att spara i fonder är uppenbart, eftersom tidpunkten för att spara i konsumentförtroendeenkäterna inte har bedömts vara lika dålig som nu sedan 1990-talet.

I slutet av september 2023 överskred värdet av hushållens alla fondplaceringar 32 miljarder euro. I början av året var värdet av fondplaceringarna något under 30 miljarder euro. Största delen av förändringen i kapitalet på ett par miljarder euro kommer från just nettoteckningar, vars belopp uppgår till 1,4 miljarder euro under året. Resten härrör från en förändring i marknadsvärdet.

Antalet insättningar minskar, men inte till följd av amorteringar

Hushållens insättningsstock var som störst i juli 2022, då den nådde en nivå på 160 miljarder euro, men har minskat klart sedan dess. De senaste uppgifterna är från september 2023, då insättningsstocken uppgick till 154 miljarder euro. Den allmänna tanken är att hushållen i större utsträckning använder sina besparingar för att finansiera vardagen. I vissa fall stämmer detta, men det förklarar inte att hela stocken har minskat. Bankens utlåning har en större inverkan på insättningsstockens utveckling.

När banken beviljar ett nytt lån skapar den samtidigt nya pengar motsvarande lånebeloppet. Dessa pengar sätts in hos låntagaren och hamnar till exempel i en bostadsaffär på säljarens konto. Under januari–september togs nya bolån ut till ett värde av 9,9 miljarder euro, medan beloppet under samma period i fjol uppgick till 15,0 miljarder euro. När lånet amorteras minskar mängden pengar (insättningar) med det belopp som motsvarar amorteringen. Vi befinner oss just nu i en fas där hushållen tar ut exceptionellt få nya lån, men amorterar sina lån nästan normalt.

En annan förändring i hushållens insättningar utöver att insättningsstocken minskar är förändringen i stockens struktur. Den stigande räntenivån har höjt räntorna på många insättningar. Ännu



i början av förra året var räntan på nya tidsbundna insättningar mycket låg till följd av nollräntepolitiken. Under sommaren 2023 steg räntan till närmare 3 procent. Ändringen i räntenivån har lockat hushållen och i juni i fjol stod tidsbundna insättningar för 1,8 procent av hushållens totala insättningsstock. Nu har andelen ökat till 8,3 procent.

Ändringen i räntenivån minskade drastiskt efterfrågan på placeringsbostäder

Under de senaste åren har det blivit alltmer populärt att placera i bostäder, och placeringsbostäder är en konkret del av finländarnas placeringsförmögenhet. Det är mycket svårt att fastställa värdet på mängden placeringsbostäder i Finland eftersom vissa nyligen har köpt en bostad och andra hyr ut en bostad som köpts eller ärvts för flera decennier sedan. En del hyresinkomster kommer från stugor, medan andra driver bostadsplaceringsverksamhet via placeringsbolag. Skattestatistiken är en indikator för hur omfattande placeringsverksamheten är. Under 2021 fick ca 300 000 personer i Finland hyresinkomster från aktielägenheter och hyresinkomsterna uppgick till ca 1,6 miljarder euro. Det är alltså frågan om en betydande källa till inkomster och förmögenhet, och värdet på förmögenheten ligger på flera miljarder euro.

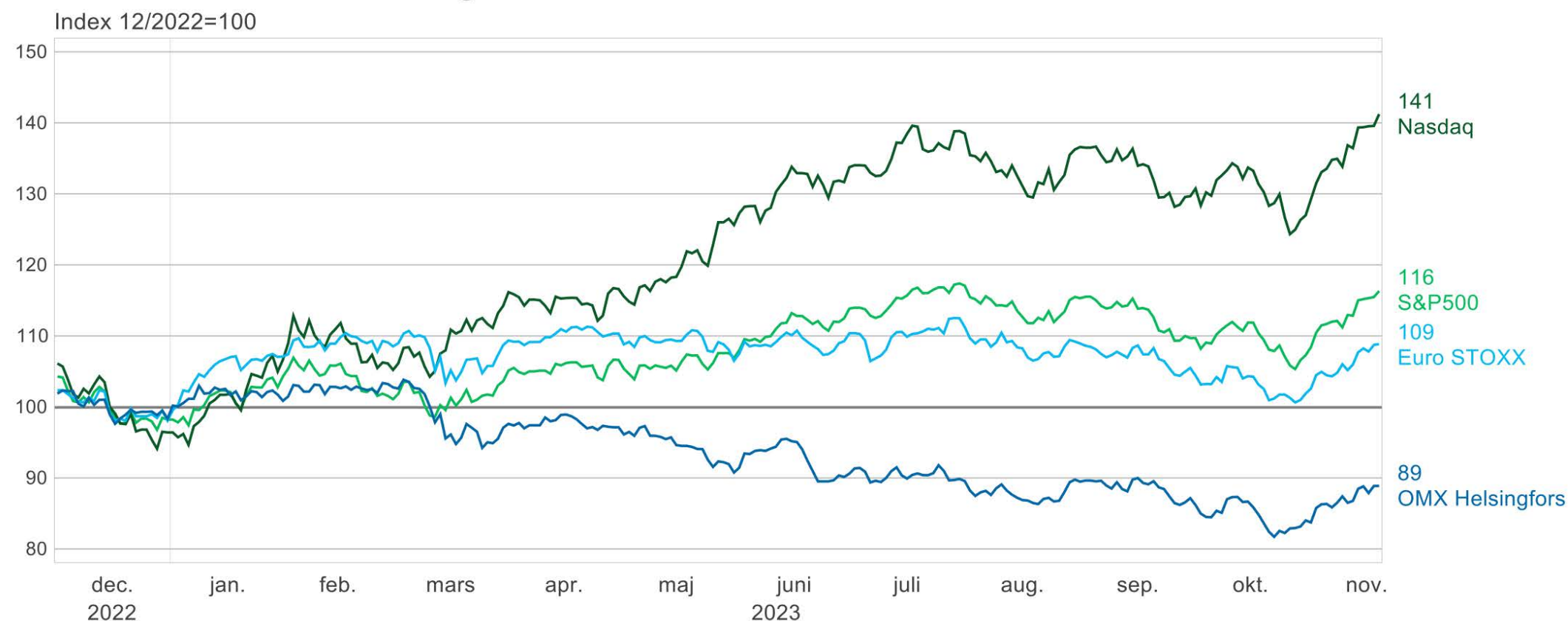


Under 2021 fick ca 300 000 personer i Finland hyresinkomster från aktielägenheter och hyresinkomsterna uppgick till ca 1,6 miljarder euro.

De senaste åren har inte varit lätta för bostadsplacereare. Bostadshandeln har stagnerat, och kostnaderna för underhåll av fastigheterna har ökat. Hyrorna har stigit måttligt och följaktligen har placeraarna inte kunnat kompensera för de ökade underhållskostnaderna med höjda hyror.

Finlands Banks statistik visar att det togs ca 40 procent färre lån för placeringsbostäder i början av året jämfört med 2022. Årsförändringen har varit negativ hela året även om utvecklingen förbättrades något under sommaren och i början av hösten. Det är vanligare att använda lånade pengar vid bostadsplacering jämfört med andra placeringssätt, vilket innebär att räntehöjningarna belastar bostadsplacereare betydligt mer. Det är delvis också därför som osäkerheten syns tydligast i bostadsplacering.

Aktiemarknadens utveckling



Fortsatt stort intresse för aktieplaceringar

Helsingforsbörsen har utvecklats svagt under 2023 och utvecklingen av det allmänna indexet har varit klart sämre än i Europa och USA. Trots marknadsfluktuationen har finländarna placerat aktivt. Under 2023 har antalet aktieplaceringar ökat med över 26 000, och i juli ägde över 995 000 finländare börsaktier. Under januari–juni i år var skill-

naden mellan de aktier som finländska hushåll sålde och köpte cirka 600 miljoner euro, vilket innebär att fler aktier köptes än såldes. Det här har en stor betydelse. Aktieplacering är långsiktig verksamhet och det är oerhört viktigt att placera under både bättre och sämre tider. Enskilda fluktuationer på marknaden borde inte påverka den långsiktiga placeringsplanen. Finländarna verkar följa denna regel.

Det påfallande med aktieplacering i Finland är den höga graden av inhemska aktier hos placerare. Nästan 90 procent av värdet på aktieinnehaven kommer från aktier på den inhemska börsen. Detta är ingalunda bara ett finskt fenomen. Genom tiderna har placerare gärna köpt aktier i inhemska bolag eftersom de känner till dem bäst. Bolagen på Helsingforsbörsen representerar dock endast 0,3 procent av alla börsbolag i världen. Genom att enbart fokusera på inhemska aktier kan placera-

re missa intressanta företag, för att inte tala om de diversifieringsfördelar som utländska aktier erbjuder. Siffrorna talar också för utländska placeringar: På Helsingforsbörsen finns 195 bolag noterade, medan det globalt sett finns nästan 65 000 börsnoterade bolag.

Det finns också en tydlig branschkoncentrationsrisk på den inhemska börsen. 20 procent av marknadsvärdet för bolagen i Helsingforsbörsens HEX25-index kommer från banker och försäkringsbolag. I Europa är deras andel av STOXX 600-indexet 14,5 procent och i USA står de för endast 8 procent av S&P500-indexet. I Finland saknas också grupperingar av betydande teknikbolag.

Finländarna placerar aktivt också under svåra tider

Finländarnas iver att placera i fonder och aktier har hållit i sig i år trots marknadsfluktuationen och den allmänna osäkerheten. Inom bostadsplaceringar syns osäkerheten mer konkret, eftersom det där är klart vanligare att använda lånade pengar. Historien har lärt oss att de bästa placeringarna görs under svåra tider, då till exempel aktiepriserna är låga. Det är bra för alla placerare att komma ihåg det då placeringsmarknaden lyser rött.



Lasse Corin
Chefsekonom, Aktia Bank Abp

Lasse Corin har fungerat som Aktias chefsekonom sedan våren 2020 och i sin roll följer och analyserar han utvecklingen av makroekonomin och placeringsmarknaden. Lasse Corin har lång erfarenhet av expertpositioner inom banksektorn och hans mål är att fokusera särskilt på den inhemska ekonomin och diskutera hur förändringar i världsekonomin påverkar Finland och finländska hushåll.

lasse.corin@aktia.fi
@lassecorin

UTGIVARE: Aktia Bank Abp, Arkadiagatan 4-6,
PB 207, 00100 Helsingfors

Denna publikation är Aktia Bank Abp:s publikation.
Innehållet beskriver vår chefsekonoms syn på
marknadssituationen.

KUNDSERVICE: 010 247 010 (Samtalspris Ina/msa.)

© Aktia Bank Abp, 2023



Aktia är en finländsk kapitalförvaltare, bank och livförsäkrare som har skapat välstånd och välfärd generation efter generation redan under 200 års tid. Vi tillhandahåller våra kunder digitala tjänster i ett flertal kanaler och ger personlig service på våra verksamhetsställen i huvudstadsregionen samt i Åbo-, Tammerfors-, Vasa- och Uleåborgsregionerna. Vår belönade kapitalförvaltnings fonder säljs även internationellt. Vi sysselsätter ca 900 personer på olika håll i Finland. Aktias förvaltade kundtillgångar (AuM) var 30.9.2023 13,3 miljarder euro och balansomslutningen 11,9 miljarder euro. Aktias aktie noteras på Nasdaq Helsinki Oy (AKTIA). aktia.com.

**Tänk
framåt
Aktia**